

Høgskulen på Vestlandet

Bacheloroppgave

BACHA401

Predefinert informasjon

Startdato:	11-05-2023 09:00 CEST	Termin:	2023 VÅR
Slutt dato:	25-05-2023 14:00 CEST	Vurderingsform:	Norsk 6-trinns skala (A-F)
Eksamensform:	Bacheloroppgave		
Flowkode:	203 BACHA401 1 OBE 2023 VÅR Haugesund		
Intern sensor:	(Anonymisert)		

Deltaker

Kandidatnr.:	208
---------------------	-----

Informasjon fra deltaker

Antall ord *:	9601
----------------------	------

Sett hake dersom Ja
besvarelsen kan brukes
som eksempel i
undervisning?:

Egenerklæring *: Ja
Jeg bekrefter at jeg har Ja
registrert
oppgavetittelen på
norsk og engelsk i
StudentWeb og vet at
denne vil stå på
vitnemålet mitt *:

Gruppe

Gruppenavn:	(Anonymisert)
Gruppenummer:	5
Andre medlemmer i gruppen:	Deltakeren har innlevert i en enkeltmannsgruppe

Jeg godkjenner autalen om publisering av bacheloroppgaven min *

Ja

Er bacheloroppgaven skrevet som del av et større forskningsprosjekt ved HVL? *

Nei

Er bacheloroppgaven skrevet ved bedrift/virksomhet i næringsliv eller offentlig sektor? *

Nei

BACHELOROPPGAVE

Barnehagelærerens arbeid med den grovmotoriske utviklingen til de yngste barna i uteleken

The teacher in kindergarten's work with gross motor development for toddlers in outdoor play

Dagrun Helland

Bacheloroppgave i barnehagelærerutdanningen

Fakultet for lærerutdanning, kultur og idrett

Veileder: Bendik Sierra

25.05.2023

Jeg bekrefter at arbeidet er selvstendig utarbeidet, og at referanser/kildehenvisninger til alle

kilder som er brukt i arbeidet er oppgitt, jf. Forskrift om studium og eksamen ved Høgskulen på Vestlandet, § 12-1.

Abstract

In this Bachelor thesis I have illuminated how the kindergarten teacher understand their work with facilitation for the gross motor development for children in the age 0-3 years in playing outdoors. The goal of the assignment is to get a better understanding of how kindergarten teachers understand their work together with the youngest children and how they facilitate gross motor development in outdoor play. Through the kindergarten teacher studies, I have gained awareness around which part the kindergarten teachers have, and which opportunities they have to influence and develop children. As I am interested in more knowledge about kindergarten teacher's role, became the kindergarten teacher's understanding about their own work central in my task. Based on my job at a toddler ward and that I am interested about toddlers should be outdoors, my issue became formulated like this:

How to understand the kindergarten teachers work with facilitate for gross motor development for the youngest children in playing outdoors?

To get an insight into how the kindergarten teachers understand their line of work, I have chosen to use a qualitative research method, in the form of semi-structured interviews. Before the interviews it was made an interview guide in writing with questions. It was made three interviews with kindergarten teachers from three different kindergartens in the collection of the empirical data. The results of this examination will be illuminated in this task and discussed against relevant theory and research.

My findings show that the kindergarten teachers have an understanding for how they should guide toddlers in gross motor development challenges that appears in outdoor play. Further on it shows an understanding about how the outdoor room in the kindergarten gives toddlers prerequisites for developing the gross motor. Kindergarten teachers also have an understanding about toddlers need for safety from an adult so they can play and develop. Through my findings, it shows that kindergarten teachers have minor understanding about working consciously and targeted to facilitate toddlers gross motor development in outdoor playing for children.

Sammendrag

I denne bacheloroppgaven belyser jeg hvordan barnehagelæreren forstår sitt arbeid med å tilrettelegge for grovmotoriske utvikling for barn i alderen 0-3 år i uteleken. Målet med oppgaven er å få et bedre innblikk i hvordan barnehagelærere forstår arbeidet sitt sammen med de yngste barna og hvordan de med dette legger til rette for grovmotorisk utvikling i uteleken. Gjennom barnehagelærerstudiet har jeg blitt bevisst på hvilken rolle barnehagelærere står i, og hvilken mulighet de har til å påvirke utviklingen til barna. Ettersom jeg er interessert i å tilegne meg mer kunnskap om barnehagelæreren, ble deres forståelse for sitt arbeid sentralt i oppgaven min. På bakgrunn av at jeg arbeider på en småbarnsavdeling og er opptatt av at de yngste barna skal få være ute, ble problemstillingen min formulert slik:

Hvordan forstår barnehagelæreren sitt arbeid med å legge til rette for grovmotorisk utvikling hos de yngste barna i uteleken?

For å få et innblikk i hvordan barnehagelærerne forstår arbeidet sitt, har jeg valgt å bruke en kvalitativ forskningsmetode, i form av semistrukturerte intervjuer. I forkant av intervjuene ble det laget en skriftlig intervjuguide med spørsmål. Det ble gjennomført intervjuer med tre barnehagelærere fra tre ulike barnehager i innsamlingen av empirien. Resultatene fra undersøkelsen vil bli belyst i oppgaven og drøftet opp mot relevant teori og forskning.

Funnene mine viser til at barnehagelærerne har en forståelse for at de skal veilede småbarn i grovmotoriske utfordringer som oppstår i uteleken. De viser videre en forståelse over at uterommet i barnehagen gir småbarn gode forutsetninger for å utvikle seg grovmotorisk. Barnehagelærerne viser også en forståelse over at småbarn har behov for trygghet fra en voksen for at de skal kunne leke og utvikle seg. Gjennom funnene jeg har gjort meg, tyder dette på at barnehagelærerne i mindre grad har en forståelse av å arbeide bevisst og målrettet med å tilrettelegge for å fremme småbarns grovmotoriske utvikling i uteleken til barna.

Innholdsfortegnelse

Abstract	2
Sammendrag.....	3
1.0 Innledning	5
1.1 Begrepsavklaring.....	6
1.2 Oppgavens oppbygging	6
2.0 Teorigrunnlag	8
2.1 Grovmotorikk.....	8
2.2 Voksenrollen i uteleken	8
2.2.1 Her-og-nå-situasjoner som arbeidsmetode.....	9
2.2.2 Støttende stilas.....	10
2.2.3 Tilknytningsteorien.....	10
2.3 Småbarn i uterommet	11
2.3.1 Mennesket som kroppssubjekter.....	11
2.4 Uterommets miljø.....	12
3.0 Metode	13
3.1 Valg av metode.....	13
3.2 Intervju som metode.....	14
3.3 Valg av informanter.....	15
3.4 Min forskningsprosess	15
3.5 Etske perspektiver	17
3.6 Analyse av datamaterialet.....	18
3.7 Validitet og reliabilitet	18
4.0 Funn og drøfting.....	20
4.0.1 I møte med informantene.....	20
4.1 Barnehagelærerne arbeider i her-og-nå-situasjoner	20
4.2 Uteområdet gir muligheter for grovmotorisk utvikling.....	23
4.3 Voksnetthet gir trygghet i uteleken	25
5.0 Avslutning.....	29
Litteraturliste	31
Vedlegg.....	33
Vedlegg 1: Intervjuguide.....	33
Vedlegg 2: Informasjonsskriv	35
Vedlegg 3: Samtykkeskjema	37

1.0 Innledning

Etter mine 4 år som student på Høgskulen på Vestlandet med deltidsstudiet: arbeidsbasert barnehagelærerutdanning, har jeg blitt mer bevisst og interessert i hvilken rolle barnehagelærere har i barnehagen. Det står i rammeplanen at barnehagelærerne har ansvar for å lede og iverksette det pedagogiske arbeidet sammen med barna i barnehagen (Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 16). På bakgrunn av ansvaret barnehagelærere har for å lede og iverksette pedagogiske arbeid i barnehagen, synes jeg det er spennende å få innblikk i barnehagelærerens forståelse når det gjelder å lede og iverksette det pedagogiske arbeidet sammen med barn.

Ettersom jeg arbeider på en småbarnsavdeling som fagarbeider, er det naturlig for meg å sette søkelyset over på de yngste barna i barnehagen. Jeg avgrensner derfor oppgaven min til å gjelde de yngste barna i barnehagen. I rammeplanen står det blant annet at barnehagen skal legge til rette for ulike typer lek inne og ute (Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 20). Personlig er jeg opptatt av å være ute sammen med barna og gi barna meningsfulle opplevelser i uteleken i barnehagen. Lekhal, Drugli og Buøen viser til uteleken der småbarns kroppslige væremåte trer frem, hvor de bruker kroppen i all lek og utforskning (Lekhal et al., 2019, s. 79). Når det kommer til småbarns kroppslige væremåte, ønsker jeg å se nærmere på hvilke muligheter en har for å fremme den grovmotoriske utviklingen deres i uteleken. Gjennom å se på den grovmotoriske utvikling til de yngste barna i uteleken og knytte opp barnehagelærerens forståelse av sin rolle til å lede det pedagogiske arbeidet i uteleken har jeg kommet frem til problemstillingen:

Hvordan forstår barnehagelæreren sitt arbeid med å legge til rette for grovmotorisk utvikling hos de yngste barna i uteleken?

Jeg ønsker å få innblikk i hvordan barnehagelærere forstår arbeidet de har sammen med de yngste barna, og på bakgrunn av sin forståelse av arbeide med barn, hvordan legger de til rette for den grovmotoriske utviklingen i uteleken. Målet med denne undersøkelsen er derfor å få et innblikk i barnehagelærerens forståelse av sitt arbeid med å legge til rette for den grovmotoriske utviklingen i uteleken til småbarn.

Tidligere forskere som har forsket på småbarns utelek viser at de planlagte aktivitetene i utetiden til småbarn blir mindre prioritert. De viser videre til at det for det meste blir drevet

pedagogiske aktiviteter i uterommet gjennom de spontane situasjonene som oppstår i barnehagehverdagen (Skarstein & Ugelstad, 2020, s.933). Forskningen sier også noe om at de voksne ofte samler småbarn i sandkassen eller på husken når de ute i barnehagen (Kaarby & Tandberg, 2019, s. 9).

1.1 Begrepsavklaring

Barnehagelærer: jeg har valgt å bruke fellesbenevnelsen barnehagelærer for ansatte i barnehagen som har utdanning som barnehagelærer eller førskolelærer.

Voksen: ved bruk av en voksen i oppgaven refererer jeg til de ansatte i barnehagen; barnehagelærere, assistenter og fagarbeidere.

Uteområde: uteområdet i barnehagen er den inngjerdede lekeplassen i området rundt barnehagen som barnehagen benytter når de er ute og leker.

Utelek: utelek er den tida barna tilbringer ute i barnehagen for å leke på uteområdet.

De yngste barna/småbarn: med de yngste barna i barnehagen eller småbarn, tenker jeg på barna i aldersgruppen 0-3 år.

1.2 Oppgavens oppbygging

I denne bacheloroppgaven viser jeg til mitt arbeid med følgende problemstilling:

Hvordan forstår barnehagelæreren sitt arbeid med å legge til rette for grovmotorisk utvikling hos de yngste barna i uteleken?

I kapittel én presenterer jeg bakgrunnen for valg av tema og problemstillingen i oppgaven. Jeg presenterer også tidligere forskning på temaet og avklarer begreper.

I kapittel to kommer teorigrunnlaget. Her viser jeg til relevant teori og forskning som vil være med på å gjøre rede for problemstillingen min.

I kapittel tre kommer metodekapittelet. I dette kapittelet blir valg av datainnsamlingsmetode beskrevet, begrunnet og vurdert. Forskningsprosessen min blir presentert med utvalg av informanter, gjennomføring og beskrivelse av hvordan datamaterialet er blitt analysert.

I kapittel fire står det om funn og drøfting. I det kapittelet presenterer jeg mine resultater og drøfter dem deretter opp mot relevant teori og forskning.

I kapittel fem kommer avslutning. I dette kapitelet avslutter jeg med å oppsummere arbeidet mitt og svarer på problemstillingen.

2.0 Teorigrunnlag

I dette kapittelet vil jeg ta for meg relevant teori og forskning for å kunne gjøre rede for hvordan barnehagelæreren forstår sitt arbeid med å legge til rette for den grovmotoriske utviklingen hos de yngste barna i uteleken. Da grovmotorikk er et sentralt begrep i problemstillingen min, vil jeg definere dette begrepet først. Videre legger jeg frem teoretiske perspektiver og forskning i forhold til voksenrollen i uteleken, småbarn i uterommet og uterommets miljø.

2.1 Grovmotorikk

Grovmotorikken er et sentralt begrep som problemstillingen min bygger på. Grovmotorikk handler om bevegelser som forekommer i de store muskelgruppene våre (Osnes et al., 2020, s. 116). Med dette menes bevegelser som å gå, krype eller løpe. En kan også si at grovmotorikk handler om styring og kontroll av bevegelsene våre gjennom å bruke hele kroppen eller de store muskelgruppene vi har. For å utføre grovmotoriske handlinger kan en bevege på de store muskelgruppene, hele kroppen eller forflytte hele personen fra et sted til et annet (Moser, 2018, s. 140).

2.2 Voksenrollen i uteleken

Ved å ta for meg voksenrollen i uteleken kan det bidra til å skape en forståelse om hvordan de voksne i barnehagen er med på å påvirke den grovmotoriske utviklingen til småbarn i uteleken. De voksnes nærvær er et avgjørende moment i uteleken som kan føre til at leken blir spennende og lærerik eller om den ikke blir det (Broberg et al., 2014, s. 186). På uteområdet er omgivelsene mye større enn hva det er inne og mye mer uoversiktlig for små barn, noe som kan føles utrygt for de yngste. Det er derfor viktig at de voksne er til stede både fysisk og psykisk (Broberg et al., 2014, s. 186). Småbarn velger å oppholde seg der hvor de får oppleve trygghet av en voksen (Storli, 2018, s. 359). Når barna får oppleve trygghet, har barna også forutsetninger for å gi seg hen i leken (Röthle, 2013, s. 131). Storli mener at personalet må fordele seg på uteområdet (Storli, 2018, s. 359), slik at barna får oppleve trygghet av de voksne i lek.

Rammeplanen (Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 22) gir føringer for at barnehagen skal være et sted der barnas læring blir fremmet. Gjennom at de voksne i barnehagen har et

holistisk syn på barn (Osnes et al., 2020, s. 15) ser de på barn som et selvstendig subjekt som har evner og kompetanse til å delta aktivt i sin egen lærings-, utvikling og dannelsingsprosess. Gjennom rammeplanen får personalet i oppgave å sørge for at alle barna får rike og varierte opplevelser og erfaringer, utfordringer og mestringsopplevelser (Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 22). Forskning viser at noen barn i større grad enn andre trenger at de voksne legger til rette for og organiserer aktiviteter for å maksimere potensialet i miljøet for å møte barnas ulike behov for bevegelsesopplevelser (Skarstein & Ugelstad, 2020, s. 934). Selv om de voksne tar med barna ut, gir det ingen garanti for at barn vil bruke allsidige bevegelsesmuligheter i miljøet (Skarstein & Ugelstad, 2020, s. 934). Det å ha et kompetent personale (Hagen, 2015, s. 4) som kan se nye muligheter i utemiljøet sammen med barna er viktig. Det kan være en indikator på kvalitet når det blir lagt til rette for aktiviteter som utvikler barnas bevegelsesevner (Kaarby & Tandberg, 2019, s. 9).

2.2.1 Her-og-nå-situasjoner som arbeidsmetode

For at barnehagelærere skal kunne forstå og tilrettelegge for grovmotoriske utviklingen til småbarn må de ha evne til å oppdage og ta i bruk de meningsfulle her-og-nå-situasjonene (Brostrøm, 2019, sitert i Kaarby & Tandberg, s. 157). Her-og-nå-situasjonene må bli tolket og barnehagelæreren må bruke sin kunnskap til å improvisere i arbeidet med barna, noe som krever aktivt tilstedeværende voksne (Kaarby & Tandberg, 2019, s. 157).

Skarstein og Ugelstad stiller kritiske spørsmål til om læringskvaliteten til ikke-planlagte aktiviteter er den samme som de planlagte aktivitetene. Videre stiller de også spørsmål om alle målene til rammeplanen blir ivaretatt gjennom de ikke-planlagte aktivitetene, og undres om alle temaer og aktiviteter får nok oppmerksomhet (Skarstein & Ugelstad, 2020, s.933). Det er ikke alltid det er nok at barnehagelærerne bare bruker nåets didaktikk for å skape, se og videreutvikle meningsfulle læringssituasjoner for barn under tre år. Det krever både en pedagogisk kunnskapskomponent og planlegging hos de ansatte (Kaarby & Tandberg, 2019, s. 11-12). Forskere hevder at det kan være begrenset kompetanse hos barnehagelærerne når det gjelder aktiviteter tilpasset de yngste barna (Hagen & Lysklett, 2013, s. 147).

2.2.2 Støttende stilas

En læringsmetode barnehagelærere kan bruke for å støtte den grovmotoriske utviklingen til barn er et støttende stilas. Et støttende stilas er som en pedagogisk støtte (Askland & Sataøen, 2019, s. 203) til barnets læringsvirksomhet. Stillaset blir brukt på den måten at barnet får hjelp og støtte av en voksen til å utføre oppgaver det ikke hadde klart alene. Målet er på sikt at barnet ikke skal trenge den voksne lengre og vil klare å utføre oppgaven på egenhånd (Askland & Sataøen, 2019, s. 203). De voksne kan tilby støtte til barnet, men det er barnet selv som må ta imot støtten.

2.2.3 Tilknytningsteorien

For at en barnehagelærerne skal kunne være med på å fremme og legge til rette for den grovmotoriske utviklingen til småbarn kan tilknytning være avgjørende moment.

Tilknytningsteorien (Broberg et al., 2014, s. 34) handler om samspillet mellom omsorg og tilknytning. Samspillet består av omsorgspersoners evne og vilje til å støtte barnas behov for trøst, beskyttelse og trygghet under rimelig sikre betingelser få utforske verden og i utsatte situasjoner, når det er muligheter for dette (Broberg et al., 2014, s. 34). Innenfor tilknytningsteorien finner vi begrepet *trygg base*, som beskriver to synspunkter av den voksne som omsorgsgiver. Det første synspunktet er å være en trygg base for barnets utforskning. Det andre synspunktet er å danne en «sikker havn» hvor barnet kan vende tilbake til omsorgsgiveren dersom det opplever fare eller trussel (Broberg et al., 2014, s. 43). Gjennom den trygge basen våger barnet å utforske omgivelsene, men søker omsorgspersonen, den sikre havnen når omgivelsene begynner å føles utrygge (Broberg et al., 2014, s. 43).

Barna driver en viktig balanse mellom nysgjerrighet og trygghetssøken. Nysgjerrigheten gjør at barna vil utforske verden, mens trygghetssøken får barna til å holde seg i nærheten av og søke etter tilknytningssystemene. Dette er en avgjørende forskjell for de barna med trygg eller utrygg tilknytning (Broberg et al., 2014, s. 22). Dersom tilknytningssystemet aktiveres og av en eller annen grunn, blir barnet urolig og utforskersystemet slår seg av. Da er barnets fokus å oppnå nærhet fra en tilknytningssystemperson for å kunne bli tilfreds. Når barnet er tilfredsstillt vil det være klar for å utforske igjen og gå tilbake i leken (Broberg et al., 2014, s. 22). Trygg tilknytning vil si at barna har en forståelse om at de kan komme tilbake til omsorgsgiveren for å få beskyttelse og trygghet dersom behovet oppstår (Broberg et al., 2014, s. 48-49).

2.3 Småbarn i uterommet

Gjennom å se på hvordan småbarn er i uterommet, kan en få en forståelse rundt hvordan barnehagelærerne tenker i sitt arbeid med å legge til rette for den grovmotoriske utviklingen i uteleken sammen med de yngste barna. For småbarn er lek på uteområdet nytt og det kan kanskje være litt skremmende (Storli, 2018, s. 358-359). Det skjer en overgang hvor barna er skjernet og på et avgrenset område inne til å komme ut til et mer uoversiktlig og mindre avgrenset område ute. Dette kan være en utfordring for småbarn å forholde seg til (Storli, 2018, s. 358-359). På uteområdet er det store flater å forholde seg til, noe som har en spesiell innvirkning på småbarn som gir en voldsom bevegelsestrang (Hagen & Lysklett, 2013, s. 146).

Forskning viser at de yngste barna ofte får et samlingspunkt i huska eller ved sandkassen (Kaarby & Tandberg, 2019, s. 9). Dette er noe de stiller spørsmål til. De undres om det er på grunn av at det er lettere å ha barna samlet og passe på dem der eller er det fordi det er steder hvor de ansatte mener de får utviklet og fremmet læring (Kaarby & Tandberg, 2019, s. 9).

2.3.1 Mennesket som kroppssubjekter

Småbarn vil hele tiden utforske verden, og se hva de kan få til i omgivelsene og rundt seg. De er i en fase i livet hvor de utforsker omgivelsene, seg selv, egne muligheter og andre mennesker. Gjennom Merleau-Pontys tenkning forstår han mennesket som kroppssubjekter (Sandseter, 2018, s. 55) som er i bevegelse og samspill med omgivelsene. Kroppen er småbarns første forståelsesinstans. Det er med kroppen barna opplever og forstår verden først. Motivasjonen til de yngste er utømmelig hvor de hele tiden tester sine omgivelser og seg selv. Gjennom å delta i lek og aktiviteter vil barna møte og lære om verden. Gjennom prøving og feiling vil barna lære omgivelsene å kjenne (Sandseter, 2018, s. 55). Barn oppfatter og tolker miljøet de er i med spontanitet, og de ser etter hvilke muligheter miljøet gir dem for å utforske. Barn vil se muligheter for hva de kan gjøre ut ifra deres egne forutsetninger. På denne måten inviterer miljøet til visse typer lek på bakgrunn av kvalitetene miljøet viser (Sandseter, 2018, s. 62).

2.4 Uterommets miljø

For å finne svar på min problemstilling vil jeg se nærmere på hvordan uterommets miljø kan være med på å påvirke småbarns lek. Uterommet i barnehagen er preget av fysiske omgivelser. Det fysiske miljøet i barnehager er med på å gi muligheter, men også begrensninger for småbarns lek, samspill og utforskning (Wolf, 2014, s. 145). Miljøet gir rammene for leken til barna. Det fysiske rommet og materialet er den synlige delen i det pedagogiske miljøet (Wolf, 2014, s. 145). Begrepet «rommet som tredje pedagog» kommer fra den pedagogiske filosofien ved Reggio Emilia barnehagene. Ved å verdsette og beskrive rommet som en tredje pedagog, løfter en frem betydningen de fysiske omgivelsene har for småbarns leke-, lærings- og samspillsprosesser. Det fysiske miljøet blir forstått som en aktiv påvirker og medspiller, for småbarns leke- og læringsprosesser (Wolf, 2014, s. 145).

Gibson introduserte begrepet affordance som handler om hva et miljø har å by på, og hvilke oppfordringer og muligheter en har for handling og aktiviteter i dette miljøet (Wolf, 2014, s. 160). Småbarn har en evne til å lage seg lekende verdener rundt seg ut ifra hvilke omgivelser de er i. Hvordan en oppfatter mulighetene i miljøet er individuelt ut ifra subjektive tolkninger og persepsjoner. Disse ulike oppfatningene av mulighetene en har for lek i miljøet kan variere mellom de voksnes og barnas ulike perspektiver (Wolf, 2014, s. 161).

I dagens samfunn blir det tilbrakt mye tid på ferdig konstruerte institusjoner laget av voksne for barn. Stedene er basert på de voksnes tanker om hva som kan være spennende og utviklende for barn (Osnes et al., 2020, s. 165). I barnehager tilbringes det mye tid ute, det har derfor stor betydning en har dynamiske utemiljøer som kan gi variasjon over tid (Hagen, 2015, s. 4). Ved at det er tilgang på løsmaterialer på uteområdet, kan barna selv forme sitt eget lekemiljø. Personalet kan også tilpasse miljøet på ulike måter og legge til rette for ulike former for aktiviteter (Bagøien og Storli, 2013, sitert i Hagen, 2015, s. 4).

3.0 Metode

Metode kommer av det greske ordet *methodos* og betyr at for å finne målet må en følge en bestemt vei (Christoffersen & Johannessen, 2012, s. 16). Ifølge Christoffersen og Johannessen er det den samfunnsvitenskapelige metoden som viser veien for hvordan en kan gå frem for å finne data om den sosiale virkeligheten, videre beskriver den hvordan en kan analysere datafunnene og forteller oss noe om samfunnsmessige prosesser og forhold (Christoffersen & Johannessen, 2012, s. 16). I dette kapittelet tar jeg for meg mitt valg av metode, utvalget av informanter, min forskningsprosess, etiske perspektiver, analyse av datamaterialet og validitet og reliabilitet som jeg har måttet ta stilling til gjennom undersøkelsen.

3.1 Valg av metode

Når det gjelder valg av metode er det to metoder å velge mellom, den kvalitative og kvantitative metoden. Forskjellen på disse to metodene er i hvilken grad av fleksibilitet en ønsker å bruke i forskningen sin (Christoffersen & Johannessen, 2012, s. 17). Kvantitativ forskningsmetode er mindre fleksible (Christoffersen & Johannessen, 2012, s.17) hvor en for eksempel bruker strukturerte spørreskjema, som gir et større omfang av datamateriale og gjør at en kan konkludere svarene på en generaliserende måte (Rienecker & Jørgensen, 2013, s.168). Mens den kvalitative metoden er mer fleksible og åpne hvor informanten har mulighet til å gi utfyllende og detaljerte svar for eksempel gjennom et intervju (Christoffersen & Johannessen, 2012, s.17), men en kan ikke generalisere på bakgrunn av den begrensede mengden på datainnsamlingen (Rienecker & Jørgensen, 2013, s. 168).

Mitt mål med forskningsprosjektet er å innhente informasjon fra barnehagelærere om hvordan de forstår sitt arbeid med å legge til rette for den grovmotoriske utviklingen i uteleken til de yngste i barnehagen. Da formålet mitt er å hente ut forståelsen til barnehagelærerne (Christoffersen & Johannessen, 2012, s. 77), vil jeg få en mulighet til å få bredere forståelse om hvordan barnehagelærerne tenker gjennom den kvalitative metoden. På bakgrunn av dette vil det derfor være naturlig for meg å velge kvalitativ metode. Den kvantitative metoden på sin side velger jeg bort på bakgrunn av at informantene må krysse av på forhåndsdefinerte svaralternativer i et spørreskjema (Postholm & Jacobsen, 2011, s. 86), noe som vil gjøre det vanskelig å hente frem forståelsen til barnehagelærere. Den kvalitative metoden vil gi informantene større frihet til å uttrykke seg enn det den kvantitative metoden gjør (Postholm & Jacobsen, 2011, s. 78).

3.2 Intervju som metode

Det kvalitative intervjuet er en fleksibel metode som gjør at en kan innhente fyldige og detaljerte beskrivelser (Christoffersen & Johannessen, 2012, s. 77). Gjennom intervjuer får man frem *hvorfor*, noe en ikke kan observere seg frem til. En får svar gjennom å prate med informanter og høre med dem hvordan de opplever bestemte situasjoner, hvor de får forklare seg (Postholm & Jacobsen, 2011, s. 61). Gjennom intervjuet gir jeg barnehagelærerne mulighet til å forklare hvordan de opplever uteleken, småbarns grovmotoriske utvikling og hvordan de ser sin rolle i forhold til dette arbeidet. For at jeg skal få svar på min problemstilling er det ønskelig at informantene skal relatere svare sine til sin egen arbeidssituasjon (Christoffersen & Johannessen, 2012, s. 78). Jeg vil på bakgrunn av dette komme i direkte kontakt med barnehagelærere, noe intervju som metode gir meg mulighet til i denne bacheloroppgaven.

Gjennom å bruke et semistrukturert intervju vil jeg på forhånd lage en intervjuguide med passende spørsmål som kan gi meg svar på min problemstilling (Christoffersen & Johannessen, 2012, s. 80). Det semistrukturerte intervjuet gir meg muligheten til å ta opp temaer eller spørsmål som ikke har vært planlagt på forhånd (Postholm & Jacobsen, 2011, s. 75), da samtalen kan lede i en retning som jeg ikke på forhånd hadde sett for meg var relevant.

En intervjuguide består av en liste over temaer en ønsker å ta opp i løpet av intervjuet (Postholm & Jacobsen, 2011, s. 78). I arbeidet med intervjuguiden, avklarte jeg med min veileder at jeg skulle lese på relevant faglitteratur knyttet til problemstillingen min. Ut ifra faglitteraturen jeg leste, fikk jeg identifisert noen sentrale deltemaer (Christoffersen & Johannessen, 2012, s. 79) som hjelp til å svare på problemstillingen. Jeg kom frem til tre nøkkelbegreper eller deltemaer jeg ville benytte i intervjuguiden. Nøkkelbegreper henger sammen med hvilke teoretiske perspektiv forskeren har (Christoffersen & Johannessen, 2012, s. 31), noe jeg fikk gjennom å lese faglitteratur. I utformingen av intervjuguiden kom jeg frem til disse tre deltemaene og nøkkelbegrepene: planlegging og målsettinger, uteområdet og voksenrollen. Spørsmål knyttet til planlegging og målsettinger vil hjelpe meg og forså hvordan informantene forstår og legger til rette for arbeidet sitt. Spørsmål knyttet til uteområdet vil hjelpe meg og forså hvordan informantene opplever barna i uteleken og hvordan de forstår uteområdet. Spørsmål knyttet til voksenrollen vil hjelpe meg til å få frem informantenes forståelse av egen rolle.

På bakgrunn av dette formet jeg noen standardiserte nøkkelspørsmål (Christoffersen & Johannessen, 2012, s. 79-80) i intervjuguiden som hjelp til å få utdypende informasjon fra informantene om hvordan de forstår og arbeider med å tilrettelegge for den grovmotoriske utviklingen til de yngste i barna i uteleken.

3.3 Valg av informanter

Jeg har valgt å intervju tre informanter. Bakgrunnen til at jeg valgte å bare ha tre informanter er fordi arbeidet med analysen og datamaterialet ikke skulle bli for stort og omfattende. På denne måten fikk jeg nok vurderingsgrunnlag til å kunne utføre en god analyse av datamaterialet jeg hadde innhentet. Informantgruppen jeg har valgt ut er homogen, som vil si at informantgruppen er veldig like hverandre (Christoffersen & Johannessen, 2012, s. 49). Jeg avgrenset omfanget av mulige informanter ved å bruke en kombinasjon av homogent utvalg og kriterievalgt utvalg (Christoffersen & Johannessen, 2012, s. 50-51), hvor informantene måtte oppfylle visse kriterier for å delta som også gjør at målgruppen blir veldig lik. Mine kriterier var at informantene skulle være utdannet barnehagelærer og arbeide på en småbarnsavdeling.

Jeg ønsket å intervju mine informanter ansikt-til-ansikt fordi denne metoden gir meg mulighet til å etablere en god relasjon med informanten underveis i intervjuet, noe som kan gi en mer åpen samtale (Postholm & Jacobsen, 2011, s. 68). Begrensningen denne metoden har for å gjennomføre intervjuet var at jeg måtte kunne dra på besøk til informantene. Dette gav begrensninger for å finne informanter, da de måtte være innenfor en viss rekkevidde slik at jeg kunne dra ut for å gjennomføre intervjuene. Derfor bestemte jeg meg for å kontakte barnehager i den kommunen jeg bor i.

3.4 Min forskningsprosess

På bakgrunn av mine kriterier for deltakere til intervjuene, fikk jeg vanskeligheter å få tak i informanter i starten. Christoffersen og Johannessen viser til at det kan oppstå utfordringer med å få tilgang til informanter, da det også må være praktisk gjennomførbart for informantene (Christoffersen & Johannessen, 2012, s. 53). Da jeg sendte ut forespørsel om å delta i undersøkelsen til barnehager i første omgang, fikk jeg enten ikke svar eller gav barnehagene tilbakemelding om at det var vanskelig for dem å delta denne gitte perioden.

Etter en ny runde med utsending av forespørsler sendte jeg til barnehager jeg hadde kjennskap til. Da fikk jeg to informanter som var villige til å delta på intervju. Ved at jeg benytter informanter fra eksisterende sosialt nettverk gir meg tilgang på informanter og det gir informantene tillit til meg som forsker (Christoffersen & Johannessen, 2012, s. 53). En må også ha en kritisk forståelse til informantenes synspunkter og bakgrunn for å delta i et slik utvalg for å ivareta forskningsprosjektas troverdighet og integritet (Christoffersen & Johannessen, 2012, s. 53). Min siste informant kom på plass etter en ringerunde til barnehager, noe jeg fikk som tips av min veileder å gjøre. Denne informanten hadde jeg ikke relasjon til i forkant av intervjuet.

Når informantene var på plass, startet arbeidet med å ivareta og opprettholde kontakten med informantene (Christoffersen & Johannessen, 2012, s. 54), slik at vi fikk avtalt tidspunkter for intervjuene. I forkant av intervjuene ble intervjuguide (Se vedlegg 1), informasjonsskriv (se vedlegg 2) og samtykkeskjema (se vedlegg 3) sendt ut. Gjennom informasjonsskrivet får informantene lese formålet med prosjektet samt en utfyllende prosjektbeskrivelse (Christoffersen & Johannessen, 2012, s. 54). Ved at intervjuguiden ble sendt ut i forkant fikk informantene reflektere rundt spørsmålene og kunne komme forberedt til intervjuene. Det som kan være en ulempe med at intervjuguiden blir sendt ut i forkant er at de kan lese seg opp på temaet i forkant og ikke svarer ut ifra sitt ståsted.

De tre intervjuene som ble holdt gikk ganske bra, med tanke på at jeg ikke har gjennomført intervjuer før. Innledningsvis startet jeg med å gjennomgå informasjonsskrivet og samtykkeskjemaet, hvor jeg gav informantene mulighet til å stille spørsmål om prosessen. Videre ble intervjuet innledet med hvor lenge de har arbeidet i barnehage og på en småbarnsavdeling. Før vi gikk inn på mine tre overordnede forskningstema: voksenrollen, uteområdet og arbeidet med planlegging og mål. Underveis i intervjuene så jeg at noen av spørsmålene jeg stilte var like eller gikk litt inn i hverandre. Ved å ha prøveintervjuer (Christoffersen & Johannessen, 2012, s. 84) i forkant kunne dette blitt unngått.

Jeg føler jeg fikk opprettholdt en fin relasjon til mine informanter gjennom hele intervjuene, noe som er en styrke i ansikt-til-ansikt intervjuene (Postholm & Jacobsen, 2011, s. 68). Dette førte til en mer åpen samtale rundt barnehagelærerens syn og forståelse av hvordan de arbeidet med den grovmotoriske utviklingen i uteleken med småbarn. Gjennom mitt valg av å ha individuelt intervju med informantene mine følte jeg at jeg fikk ærlige svar da de ikke måtte ta hensyn til hva andre tenke. På denne måten stiller det individuelle intervjuet sterkt

når det kommer til å få frem hvordan de oppfatter en situasjon og hvordan de tolker virkeligheten (Postholm & Jacobsen, 2011, s. 65).

Det som jeg kjenner på som har vært utfordrende med denne metoden er å avtale et tidspunkt som passer for både meg og informantene. Postholm og Jacobsen viser til at en svak side med individuelle intervjuer er at det er en ressurskrevende prosess (Postholm & Jacobsen, 2011, s. 65). Det å stå alene med arbeidet er ressurskrevende, jeg har vært i tre ulike barnehager og avholdt intervjuene. Jeg har tatt notater samtidig som jeg har prøvd å sørge for en god flyt og relasjon under intervjuene (Postholm & Jacobsen, 2011, s. 81). Rett etter intervjuene ble det skrevet ned et oppsummerende referat, slik at det var lett å ta frem igjen når det skulle tolkes og analyseres (Postholm & Jacobsen, 2011, s. 81).

3.5 Etiske perspektiver

For å ivareta forskningsetikken må jeg handle i tråd med de forskningsetiske retningslinjene. Det er tre typer hensyn i forhold til retningslinjene jeg som forsker må ta hensyn til: informantens rett til selvbestemmelse og autonomi, forskernes plikt til å respektere informantenes privatliv og forskernes ansvar for å unngå skade (Christoffersen & Johannessen, 2012, s. 41). Informantene sa seg villige til å delta på intervjuet, fikk informasjon om deltakelsen og hva det innebar for dem å delta i undersøkelsen gjennom et informasjonsskriv (se vedlegg 2). I informasjonsskrivet står det blant annet om retten til å trekke samtykket når som helst uten å oppgi grunn, det informeres også om at datamaterialet anonymiseres og at jeg ikke vil behandle personopplysninger. Det stilles krav om samtykke i personvernopplysningsloven (Christoffersen & Johannessen, 2012, s. 45) vedlagt informasjonsskrivet sendte jeg ut et samtykkeskjema (se vedlegg 3) til informantene. Her fikk informantene krysse av for om de ønsker å delta i prosjektet og samtykket. Det ble heller ikke signert med underskrift på bakgrunn av at jeg ikke skal behandle personopplysninger.

Personopplysninger er vurderinger og opplysninger som kan gjøre det mulig å identifisere enkeltpersoner (Christoffersen & Johannessen, 2012, s. 43), på bakgrunn av at jeg ikke skal behandle personopplysninger, sikrer jeg at datainnamlingsprosessen anonymiseres. Jeg vil ivareta taushetsplikten, ved at informasjon jeg skriver på ingen måte vil tilbakeføres til informanten (Christoffersen & Johannessen, 2012, s. 46). For å ivareta anonymitet og taushetsplikten har jeg kalt informantene for informant 1, 2 og 3, fremfor faktiske navn i

oppgaven min. I drøftingsdelen blir alle informantene benevnt som «han». Når oppgaven er ferdig, vil notater og annen informasjon etter intervjuene bli slettet fra pc-en.

3.6 Analyse av datamaterialet

Gjennom analysearbeidet er målet mitt å finne svar på problemstillingen min. Min problemstilling er formulert slik: hvordan forstår barnehagelæreren sitt arbeid med å legge til rette for grovmotorisk utvikling hos de yngste barna i uteleken? Analysearbeidet består av å skape et system, mening eller et mønster av det innsamlede datamaterialet (Postholm & Jacobsen, 2011, s. 102). For å få datamaterialet mer håndterlig og oversiktlig strukturere jeg datamaterialet mitt gjennom å ta bort datamateriale som ikke var relevant for å finne svar på problemstillingen og fortsette arbeidet med det som var relevant (Christoffersen & Johannessen, 2012, s. 101). Når jeg arbeidet med å analysere intervjuene mine hadde jeg problemstillingen min i fokus. Da jeg utformet intervjuguiden på forhånd, hadde jeg satt tre deltemaer jeg ville fokusere på. Det ble derfor naturlig for meg å se etter sammenhenger innenfor disse tre deltemaer som kunne hjelpe meg å finne svar på problemstillingen.

3.7 Validitet og reliabilitet

Postholm og Jacobsen mener at styrker og svakheter knyttet til hvordan datamaterialet samles inn og behandles på bør reflekteres åpent om av lærerforskeren (Postholm & Jacobsen, 2011, s. 126). Jeg vil i dette avsnittet ta for meg reliabiliteten og validiteten av mine funn og resultater.

Reliabilitet betyr pålitelighet. Reliabilitet er et sentralt spørsmål i all forskning hvor en spør hvor pålitelig datamaterialet er (Christoffersen & Johannessen, 2012, s. 23). Gjennom mitt arbeid med intervjuguiden var formålet mitt at mine informanter skulle få komme med reflekterte og utfyllende svar om temaet. Jeg tenkte nøye igjennom hvilke spørsmål jeg kunne stille for å fremme refleksjon og utfyllende svar hos informantene og prøvde å formulere så gode spørsmål som mulig. Gjennom det at jeg valgte å bruke et semistrukturert intervju som metode hadde jeg også mulighet til å spørre informantene om de kunne utdype informasjon eller oppklare eventuelle mistolkninger (Christoffersen & Johannessen, 2012, s. 80-81). Ettersom jeg bare fikk tatt notater underveis i intervjuene og måtte skrive ned intervjuene ned i sin helhet i etterkant, kan noe av reliabiliteten ha blitt svekket. For å unngå at reliabiliteten

skulle svekkes ble det skrevet ned referat rett etter intervjuene ble holdt, da intervjuet fortsatt var friskt i minnet (Postholm & Jacobsen, 2011, s. 81).

Validitet betegnes som gyldighet, som går ut på om vi har dekning for våre fortolkninger av funn og resultater (Postholm & Jacobsen, 2011, s. 126). Vi skiller mellom indre og ytre gyldighet. (Postholm & Jacobsen, 2011, s. 127). Den ytre gyldighet handler om vi kan generalisere funnene våre til en gruppe som ikke er forsket på (Postholm & Jacobsen, 2011, s. 128). Det at jeg har valgt å intervju tre personer fra forskjellige barnehager i nærområdet gjør at jeg får et godt innblikk i hvordan barnehagelærere forstår sitt arbeid med den grovmotoriske utviklingen i uteleken på en småbarnsavdeling. Det vil derimot ikke gi et helhetlig bilde av hvordan barnehagelærere forstår sitt arbeid med å legge til rette for den grovmotoriske utviklingen i uteleken til småbarn. På bakgrunn av at jeg bare har hatt tre informanter blir det vanskelig å generalisere funnene mine opp mot hvordan barnehagelærere forstår arbeidet sitt (Postholm & Jacobsen, 2011, s. 128). For å styrke den ytre validiteten hadde jeg da trengt flere informanter på tvers av landet, på den måten sikres validiteten i et større omfang. Det innhentede datamaterialet gav meg likevel muligheter for å sammenligne og drøfte funnene opp mot tidligere forskning og teori som kan bidra til videre arbeid med temaet og styrke mitt arbeid med problemstillingen (Postholm & Jacobsen, 2011, s. 128). Gjennom en indre gyldighet, som handler om hvorvidt en kan si at noe henge sammen som årsak og virkning (Postholm & Jacobsen, 2011, s. 127), tolket jeg funnene mine med tanke på hvor sannsynlige det var at jeg hadde reelle sammenhenger eller om det var tilsynelatende sammenhenger (Postholm & Jacobsen, 2011, s. 128). Jeg har prøvd å tolke mine funn og sammenhenger mellom årsak og virkning (Postholm & Jacobsen, 2011, s. 127) med relevant teori og forskning under kapittel fire: funn og drøfting.

4.0 Funn og drøfting

I dette kapittelet har jeg valgt å presentere mine funn fra intervjuene jeg har hatt med mine informanter. Jeg vil videre ta for meg funnene og drøfte dem opp mot teorien jeg har valgt å belyse i kapittel 2. Jeg har gjort et valg om å presentere deler av empirien, for å spisse funnene mine til problemstillingen min. Problemstilling min var: Hvordan forstår barnehagelæreren sitt arbeid med å legge til rette for grovmotorisk utvikling hos de yngste barna i uteleken? Jeg har valgt å ta for meg tre funn, og disse funnene er: «Barnehagelærers arbeidsmåter gjennom her-og-nå-situasjoner», «Uteområdet gir muligheter for grovmotorisk utvikling» og «Voksentesetthet gir trygghet i uteleken».

4.0.1 I møte med informantene

I starten av hvert intervju stilte jeg informantene mine spørsmål om hva de legger i ordet grovmotorisk utvikling. Det var viktig for meg å vite at vi hadde en felles forståelse for hva grovmotorisk utvikling var før vi kunne fortsette intervjuene med temaet småbarns grovmotoriske utvikling i uteleken. Alle tre informantene forteller at det handler om utvikling i de store bevegelsene og informant 2 og 3 forteller videre at det handler om å lære å beherske eller få kontroll på kroppen sin. Dette kan ses i sammenheng med en forståelse om at grovmotorikk skjer i de store muskelgruppene (Osnes et al., 2020, s. 116). Det handler om styring og kontroll av bevegelser ved å bruke kroppen eller de store muskelgruppene (Moser, 2018, s. 140) noe også to av informantene forteller. Gjennom informantenes felles forståelse av hva grovmotorisk utvikling er kan dette tyde på at dette ikke er et ukjent tema, men noe de kjenner til og arbeider med i barnehagene.

4.1 Barnehagelærerne arbeider i her-og-nå-situasjoner

Gjennom intervjuene kom det frem at informantene helst arbeidet med den grovmotoriske utviklingen til småbarn i situasjoner som oppstår på uteområdet. Informant 1 forteller at han prøver å veilede barna til å finne gode strategier for å klare seg selv og at de øver flere ganger på grovmotoriske utfordringer til barna mestrer dem. Informant 2 forteller også at han veileder barna til å gjøre ting selv, for eksempel hvordan barna skal klatre opp på rutsjebanen. I denne situasjonen påpeker han at han er som et støttende stilas og veileder barna til hvordan det skal klatre opp selv istedenfor å løfte barna opp. Informant 3 forteller at barna skal få gjøre mest mulig selv, hvor han motiverer og veileder barna til å for eksempel krype å hente

en spade selv i sandkassen. I disse situasjonene trer barnehagelærerne inn som veiledere for å hjelpe barna gjennom de grovmotoriske utfordringene som de støter på i hverdagen.

Barnehagelærernes forståelse i arbeidet trer frem gjennom deres mål, der barna skal mestre å håndtere de grovmotoriske utfordringene selv. Dette gir uttrykk for at deres syn på barn kan ses i sammenheng med et holistiske syn på barna, der barna er selvstendige subjekter som har evner til å bidra i sin lærings- og utviklingsprosess (Osnes et al., 2020, s. 15). I denne typer hendelser hvor barna møter på grovmotoriske utfordringer, er informantenes syn på barna at de skal lære og utvikle seg til å mestre utfordringene på egenhånd med hjelp og støtte av de voksne.

Det at informant 2 tar opp begrepet støttende stillas når han beskriver hvordan han veileder barna til å klatre opp på rutsjebanen selv. På denne måten viser han at han er bevisst på læringsmetoder sammen med barn. Begrepet støttende stillas (Askland & Sataøen, 2019, s. 203) som kommer fra Bruner og er en metode som gir pedagogisk støtte fra en voksen for å utføre en oppgave som barnet ikke hadde klart alene. Til slutt er målet at barna skal klare oppgaven selv uten støtten fra den voksne (Askland & Sataøen, 2019, s. 203). Ved at informanten bruker denne læringsmetoden, vil barna etter hvert bli selvstendige og klare å klatre opp til rutsjebanen alene som gitt i eksempelet ovenfor. Informant 1 viser også til et eksempel hvor han veileder barna til å komme inn en døråpning formet som en sirkel til en båt på uteområdet. Hvor han forteller at han veileder dem i å krype eller bøye hode når de går inn. I denne hendelsen kan en se en sammenheng ved bruk av det støttende stillaset, ved at informanten gir pedagogisk støtte for hvordan barnet skal komme seg inn døråpningen.

Dersom barnehagelærerne ikke hadde veiledet barna og latt dem fått gått gjennom de grovmotoriske utfordringene selv, ville ikke barna fått utviklet de grovmotoriske ferdighetene på disse områdene i barnehagen. For eksempel hvis barnehagelæreren alltid løfter barna opp til rutsjebanen når det skal rutsje, får barnet ingen grovmotoriske utfordringer i denne situasjonen. Dette fører til at barna ikke får utviklet de grovmotoriske ferdighetene en trenger for å klatre opp trappa eller stigen til rutsjebanen. Et annet eksempel er dersom barn aldri får erfaringer med å gå i ulent terreng, da får heller ikke barnet den stimuleringen det har behov for til å mestre å gå i ulent terreng.

Det kommer videre frem i intervjuene at ingen av informantene arbeider målrettet for å fremme den grovmotoriske utviklingen. Informantene forteller at de arbeider i her-og-nå-situasjoner frem for planlagte læringsaktiviteter. I rammeplanen for barnehagen står det at personalet i barnehagen skal fremme læring hos barn gjennom å arbeide for at alle barn skal

få rike og varierte utfordringer og mestringsopplevelser (Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 22). På bakgrunn av det rammeplanen gir personalet føringer for og at barnehagelærere bare arbeider i her-og-nå-situasjoner, kan en stille spørsmål om alle barn blir sett og støttet i de situasjonene de har behov for støtte og veiledning i. Informant 2 forteller at de ofte snakker om barna slik at de kan hjelpe dem til å utvikle seg i forhold til hva de har behov for. Mens informant 3 forteller at de ofte deler barna inn i små lekegrupper, hvor de veileder barna i leken. Dette kan tyde på at informantene er bevisste på at alle barna skal bli sett og få den oppfølgingen de trenger i forhold til hvilke behov barna har.

Selv om barnehagelærerne er bevisste på å se alle barna og gi dem den oppfølgingen de trenger, er det ikke sikkert at det er tilstrekkelig å bare arbeide i her-og-nå-situasjoner med den grovmotoriske utviklingen til barn. Skarstein og Ugelstad stiller kritiske spørsmål til om læringskvaliteten til ikke-planlagte aktiviteter er den samme som i de planlagte aktivitetene og om alle målene i rammeplanen blir ivaretatt på de denne måten (Skarstein & Ugelstad, 2020, s. 933).

Sett fra en annen side så mener Brostrøm at barnehagelærerne må være i stand til å oppdage og bruke de meningsfulle her-og-nå-situasjonene (Brostrøm, 2019, sitert i Kaarby & Tandberg, s. 157). Hvilke av de planlagte og ikke-planlagte aktivitetene som er mest effektive å bruke for å fremme den grovmotoriske utviklingen til småbarn er et spørsmål om de voksnes aktive tilstedeværelse og kvaliteten over arbeidet. Gjennom sin forskning indikerer Kaarby og Tandberg at kvalitet er når det blir lagt til rette for aktiviteter som utvikler barnas bevegelsesevner (Kaarby & Tandberg, 2019, s. 9). Informant 1 forteller om en læringsaktivitet han ofte bruker å ha med barna ute i bakkene på uteområdet, hvor han veileder barna til gode strategier for å komme seg opp og ned bakkene. Denne læringsaktiviteten forteller han at de ofte har på uteområdet, men den er aldri planlagt. Informanten viser til en reflektert forståelse over at dette er en god læringsaktivitet som er med på å fremme barnas grovmotoriske utvikling. Denne forståelsen vil også på mange måter oppfylle kravet om kvalitet, hvor det blir lagt til rette for en aktivitet som utvikler barnas bevegelsesevner.

Informant 1 fortalte om en av flere aktiviteter som er med på å fremme småbarns grovmotoriske utvikling. En aktivitet ivaretar noen av målene i rammeplanen, mens Skarstein og Ugelstad viser til at alle målene i rammeplanen må ivaretas (Skarstein & Ugelstad, 2020, s. 933). De stiller derfor spørsmål om det å arbeide i her-og-nå-situasjoner kan gi et for ensidig fokus på den grovmotoriske utviklingen, hvor en arbeider godt på noen områder mens andre

områder ikke får nok oppmerksomhet (Skarstein & Ugelstad, 2020, s. 933). Dette kan ses i sammenheng med det Kaarby og Tandberg ser i sin forskning, det at det ikke er tilstrekkelig å bare bruke nåets didaktikk for å se, skape og videreutvikle de meningsfylte læringssituasjonene for barn som er under tre år. Hvor de mener det krever planlegging og pedagogisk kunnskapskomponent (Kaarby & Tandberg, 2019, s. 11-12) for å gi barna meningsfylte læringssituasjoner.

Ved at barnehagelærerne arbeider i her-og-nå-situasjoner betyr det ikke at de yngste barna ikke får meningsfylte læringssituasjoner, eller at barnehagelærerne ikke har fokus på alle rammeplanens mål i uteleken til barna. Det kan på bakgrunn av dette være vanskelig å dokumentere hva barn faktisk får i uteleken gjennom her-og-nå-situasjonene, kontra de planlagte læringsaktivitetene som ofte har mål om hva de skal lære gjennom i aktivitetene. En annen faktor som kan spille en rolle er om barnehagelærerne har nok kompetanse om hvilke aktiviteter som passer for de yngste barna ute (Hagen & Lysklett, 2013, s. 147). Dersom det er tilfelle at barnehagelærerne ikke har nok kompetanse om de yngste i barnehagen, er kanskje ikke utbytte i de planlagte læringsaktivitetene like gunstige dersom de ikke er tilpasset alder og modningsnivå.

4.2 Uteområdet gir muligheter for grovmotorisk utvikling

Alle tre informantene forteller om deres forståelse om at uteområdet kan ha en påvirkning på den grovmotoriske utviklingen til småbarn. Informant 1 forteller at deres uteområde har mange ulike lekeapparater, utforminger og underlag som gir mange gode utfordringer med å bruke kroppen sin på uteområdet. Informant 3 forteller at deres uteområde er tilrettelagt for alle barna i barnehagen, der lekeapparater og størrelse på sandkasse er blitt tilpasset både for de yngste og de eldste barna. Informant 2 forteller at deres uteområde er en naturlekeplass som byr på gode bevegelsesmuligheter gjennom ulent terreng, skråninger og skog. De tre informantene forstår uteområdene i barnehagene sine som steder som er godt tilrettelagt for å gi de yngste barna grovmotoriske erfaringer og utfordringer. Dette kan ses i sammenheng med det Wolf kaller det fysiske miljøet som kan gi både muligheter og begrensninger for småbarns lek og utforskning (Wolf, 2014, s. 145). Informantene trekker frem hvilke muligheter uteområdet deres har å tilby for barnas grovmotoriske utvikling som variasjoner på uteområdet og lekeapparater som tilbys. Det trekkes derimot ikke frem hvilke begrensninger uteområdet har av grovmotoriske ferdigheter for de yngste barna.

Gjennom den pedagogiske filosofien ved Reggio Emilia barnehagene sin forståelse for rommet som «en tredje pedagog» (Wolf, 2014, s. 145) kan uteområdet i barnehagene kan forstås som en «en tredje pedagog» som er med på å løfte frem betydningen av de fysiske omgivelsene for småbarns leke-, lærings- og samspillsprosesser. Uteområdets utforming med ulike lekeapparater og naturelementer blir en aktiv påvirker for småbarns grovmotoriske utvikling.

På denne måten kan en tolke det som om barnehagelærerne forstår at barnehagens uteområde byr på grovmotoriske utfordringer i seg selv slik det er utformet, og at dette er tatt i betraktning når uteområdet ble utformet i barnehagene. Sett fra en annen side er uteområdene i barnehager konstruert for barn på bakgrunn av de voksnes tanker om hva som er spennende og utviklende for barn som preges i hvordan uteområdene utformes (Osnes et al., 2020, s. 165). Med dette tatt i betraktning så er det de voksnes syn på hvordan barn lærer og utvikler seg som preger hva som befinner seg i utemiljøet i barnehagen.

Hvordan uteområdet i barnehagen er utformet er ikke alltid like attraktivt og spennende for barn i lengden. Det kan derfor være viktig med et kompetent personale som kan se nye muligheter i utemiljøet sammen med barna og at utemiljøet er dynamiske, slik at en kan variere på området over tid (Hagen, 2015, s. 4). Informant 1 fremstår som bevisst på dette da han forteller at ingen uteområder er perfekte, men med god fantasi og tilrettelegging kan en finne på mye gøy sammen med barna. Informant 1 hevder at dette ansvaret ligger hos de voksne, fordi det er de som må legge til rette og ha tid til å finne på noe med barna. Informant 1 viser en forståelse og bevissthet rundt at uteområdet ikke er perfekt og at han kan være med på å påvirke dette med å tilrettelegge uteområdet for å gi leken ny næring ved å finne frem leker og annet materiale som kan gjøre utemiljøet dynamisk. Sett fra en annen side kan en se hva uteområdet har å by på gjennom affordance (Wolf, 2014, s.160). Gjennom å se på uteområdet med affordance kan informant 1 trekke frem fantasien hos barna og deres evne til å lage seg lekende verdener rundt seg (Wolf, 2014, s. 161). På denne måten kan informanten følge barnas impulser for hvordan en kan oppfatte og tilrettelegge miljøet for lek.

Informant 3 forteller at når barna er ute er det er litt etter hva de voksne legger opp til. Han forteller at de voksne må hente frem leker dersom det ikke er leker tilpasset de yngste barna til stede. Det at de voksne må finne frem leker tilpasset de yngste barna kan ses i sammenheng med det Bagøien og Storli sier om at det bør være tilgang til løsmaterialer som barna selv kan bruke for å forme sitt eget lekemiljø, eller slik at personalet kan tilpasse miljøet til ulike former for aktiviteter (Bagøien og Storli, 2013, sitert i Hagen, 2015, s. 4). Gjennom at

informant 3 påpeker at de finner frem leker som er løse materialer, har barna mulighet til å lage sitt eget lekemiljø med de lekene de har tilgjengelig. Den voksne har også mulighet til å legge til rette for ulike lekaktiviteter med det ulike utstyret som de bringer inn i leken.

Informant 2 forteller at han er opptatt av at uteområdet skal gi rom for å bevege seg, at en kan være fysisk aktive og at barna skal få boltre seg rundt. Dette kan ses i sammenheng med at det Hagen og Lysklett sier om at småbarn kan kjenne på bevegelsestrangen når de står ovenfor store flater (Hagen & Lysklett, 2013, s. 146). Dette gir grunn til å tro at det ligger en forståelse om at når barna er ute, er det fysiske miljøet lagt til rette for at de yngste barna skal være i bevegelse og utforske miljøet. Fra en annen side vil det ikke si at når barna er ute i barnehagen vil det gi en garanti for at de skal bruke allsidige bevegelser i miljøet. Skarstein, & Ugelstad påpeker at noen barn i større grad trenger at en voksen som legger til rette for og organiserer aktiviteter for at alle barnas behov for bevegelsesopplevelser skal imøtekommes (Skarstein & Ugelstad, 2020, s. 934).

Med et syn på barn som kroppssubjekter, hvor småbarn er i den fasen i livet hvor de utforsker seg selv, egne muligheter, omgivelsene og andre mennesker vil barna utforske utemiljøet (Sandseter, 2018, s. 55). Der miljøet inviterer barna til lek på bakgrunn av de kvalitetene miljøet har, ser barna de mulighetene de har ut ifra deres forutsetninger (Sandseter, 2018, s. 62). På bakgrunn av en slik forståelse får barn være ute hvor det er muligheter for å være fysisk aktive og de kan føle på en trang til å bevege seg. Gjennom leker og aktiviteter får barna prøve og feile, og lære omgivelsene å kjenne (Sandseter, 2018, s. 55). Barn får utforske uteområdet på egne betingelser gjennom de mulighetene de har til å utfordre seg selv alene eller sammen med en voksen som tilrettelegger for dem.

4.3 Voksentegethet gir trygghet i uteleken

Gjennom intervjuene kom det tydelig frem at informantene har en felles forståelse for at de voksne har en viktig rolle i de yngste barnas i utelek. Informantene ble bedt om å fortelle litt om hvordan de yngste barna opptrer og oppholder seg på uteområdet i intervjuene. Om dette forteller informant 1 at de yngste barna vandrer og går ofte frem og tilbake på uteområdet og barna oppholder seg der hvor de voksne er. Informant 2 forteller at de minste ofte er i sandkassen og leker i begynnelsen fordi det trygt og godt å være der. Etter hvert som barna blir trygge, bruker de hele området og beveger seg rundt. Videre forteller informant 2 at han kan se at barna oppholder seg på steder der hvor det er voksne. Informant 3 forteller at de

minste som enda ikke har lært å gå ofte havner i sandkassen eller på husken, etter de har lært å gå beveger det seg mer rundt på uteområdet. Informant 3 forteller videre at 2- og 3-åringene bruker hele uteområdet og leker overalt og presiserer at 2- og 3-åringene er trygge på området og våger å utfordre seg selv mer enn det 1-åringen gjør. Her kan vi se likheter mellom det de tre informantene forteller om at de yngste barna har et behov for å føle på trygghet når de er ute.

Barns behov for trygghet kan ses i sammenheng med tilknytningsteorien, hvor barna har behov for trøst, beskyttelse og trygghet av omsorgspersonene for å utforske verden og i utsatte situasjoner (Broberg et al., 2014, s. 34). For 1-åringen kan det å være ute oppleves som nytt og overveldende og de vil derfor ha et behov for å være tett på de voksne omsorgspersonene for å leke og utforske i uteleken i barnehagen. Storli forteller at småbarns lek kan være nytt og utfordrende å forholde seg til, da de er i en overgang fra å være på et avgrenset og skjermet område til å komme ut til det uoversiktlige og mindre avgrenset område (Storli, 2018, s. 358-359). Gjennom begrepet trygg base, får barna mulighet til å utforske omgivelsene de er i og gjennom en sikker havn søke tilbake til de voksne når det begynner å føles utrygt i omgivelsene (Broberg et al., 2014, s. 43). Gjennom å ha de voksne i nærheten av seg selv i utforskning og lek kan barna føle på trygghet, ved at de har mulighet til å søke trøst av den voksne når de føler seg usikker. Dersom de voksne ikke er til stede med barna på uteområde kan barna føle seg utrygge. Utrygge barn vil bruke energien sin på å oppnå trygghet igjen fremfor å utforske rundt seg (Broberg et al., 2014, s. 22).

Det at informant 2 og 3 forteller om at 1-åringen føler på trygghet i sandkassen kan en stille spørsmål ved om det er fordi de voksne samles i sandkassen eller fordi rammene i en sandkasse føles tryggere enn andre steder på uteområdet. Kaarby og Tandberg stiller seg også spørsmål om de yngste barnas samlingspunkt i sandkassen og undrer seg over om det er fordi det er steder de ansatte mener er lærings- og utviklingsfremmende miljø eller fordi det er oversiktlig og lettere å passe på dem der (Kaarby & Tandberg, 2019, s. 9). Fra en annen side kan det være sandkassen er det stedet på uteområdet hvor det blir tilrettelagt med løsmaterialer som gjør at barna kan lage seg sitt eget lekemiljø i sandkassen (Bagøien og Storli, 2013, sitert i Hagen, 2015, s. 4). På bakgrunn av dette kan en si at det er viktig at de voksne er bevisst på at selv om de skal være en trygg base for barna, har de mulighet til å være andre steder på uteområdet som kan være med på å fremme den grovmotoriske utviklingen enn å samle seg i sandkassen.

Informant 3 forteller at to og tre-åringene bruker hele uteområdet og leker overalt med begrunnelse av at de er trygge på området og våger å utfordre seg selv. Dette kan ses i sammenheng med at to- og tre-åringene er mer utforskende på uteområdet fordi de har flere erfaringer med å balansere trygghetssøken og nysgjerrigheten sin (Broberg et al., 2014, s. 22). De har fått trygghetsfølelse på uteområdet ettersom de har oppnådd trygg tilknytning (Broberg et al., 2014, s. 48-49). Og på bakgrunn av dette vet at de vil oppnå nærhet fra omsorgspersoner når de har behov for det i leken (Broberg et al., 2014, s. 22).

Trygghet er også noe Røthle hevder er en forutsetning for at barna skal gi seg hen i leken (Røthle, 2013, s. 131). Selv om barna har trygg tilknytning til de voksne og vet at de har en sikker havn å søke tilbake til når behovet melder seg, er det ikke sikkert at trygghet alene er avgjørende for at barna skal gi seg hen i leken. Skarstein og Ugelstad hevder at noen barn trenger de at de voksne legger til rette og organiserer aktiviteter for å maksimere potensialet i miljøet for å møte barnas ulike behov for bevegelsesopplevelser (Skarstein & Ugelstad, 2020, s. 934). Alle barn er forskjellige, og en må ta hensyn til at noen barn trenger de voksnes hjelp til igangsettelse av lek og aktiviteter.

Informantene forteller at de opplever at uteleken krever mer av den voksne enn i leken inne. De forteller at barna er mer avhengig av å være med en voksen og de må være pålogget i uteleken. Alle tre informantene forteller at de er opptatt av voksentettheten på uteområdet og at de arbeider for at de voksne skal spre seg på uteområdet og være der barna leker. Gjennom at informantene forteller at barna krever mer på uteområdet og at de må være pålogget i uteleken, viser at barnehagelærerne har en bevisst forståelse av sin rolle sammen med barna på uteområdet. De forteller blant annet at de må være til stede, tilrettelegge for lek, se og støtte barna, gi rom for at barna skal få prøve og feile, trøste og motivere dem. Dette kan ses i sammenheng med det Broberg, Hagström og Broberg forteller om at det er viktig at de voksne både er fysisk og psykisk til stede, og påpeker at de voksnes nærvær kan være et avgjørende moment i uteleken som kan føre til at leken blir spennende og lærerik (Broberg et al., 2014, s. 186). Gjennom denne forståelsen og bevisstheten for hvilken rolle barnehagelæreren har for barna på uteområdet, har de mulighet til å bruke uteleken som læringsarenaer for å fremme den grovmotoriske utviklingen til småbarn i uteleken.

Barnehagelæreren har en gylden mulighet til å arbeide systematisk med den grovmotoriske utviklingen til barna på uteområdet. De kan ta for seg barna å planlegge aktiviteter i forhold til hvilke behov de har. For eksempel hvis et barn viser usikkerhet når det skal gå i bakker, kan en planlegge og legge til rette for at barnet for trening i å gå i bakker en periode. Kaarby og

Tandberg forteller at barnehagelærerne må være i stand til å tolke og bruke de meningsfulle her-og-nå-situasjonene og ta i bruk sin kunnskap til å improvisere i arbeidet med barna, hvor de voksne må ta rollen som aktivt tilstedeværende (Kaarby & Tandberg, 2019, s. 157).

Gjennom her-og-nå-situasjonene som arbeidsmetode som informantene forteller at de bruker, har barnehagelærerne mulighet til å ta i bruk sin kunnskap om hvordan de kan fremme den grovmotoriske utviklingen i uteleken sammen med barna. Dersom barnehagelærerne ikke tolker eller bruker de meningsfulle her-og-nå-situasjonene og bruker sin kunnskap til å videreutvikle den grovmotoriske utviklingen til småbarn, gjør det vanskelig å si noe om barna opplever progresjon eller læringsutbytte i her-og-nå-situasjonene.

Det at barnehagelærerne forteller at de arbeider med å fordele seg på uteområdet i uteleken, kan støttes opp mot det Storli forteller om at det er viktig at personalet fordeler seg på uteområdet, fordi småbarn velger å oppholde seg der hvor de får opplevelse av trygghet av en voksen (Storli, 2018, s. 359). Gjennom at de voksne sprer seg på uteområdet, vil også flere deler av uteområdet bli tatt i bruk og da har barna også flere ulike arenaer hvor de kan få utviklet sine grovmotoriske ferdigheter.

5.0 Avslutning

I denne bacheloroppgaven har jeg stilt spørsmål om hvordan barnehagelærere forstår sitt arbeid med den grovmotoriske utviklingen til småbarn i uteleken i barnehagen. Jeg hadde følgende problemstilling:

Hvordan forstår barnehagelæreren sitt arbeid med å legge til rette for grovmotorisk utvikling hos de yngste barna i uteleken?

Igjennom oppgaven har jeg brukt en kvalitativ undersøkelse for å belyse problemstillingen. Gjennom drøftingen viste jeg til tre funn jeg har gjort meg gjennom undersøkelsen.

Mitt første funn viser til at barnehagelærerne forstår arbeidet sitt med å legge til rette for grovmotorisk utvikling gjennom situasjoner som oppstår på uteområdet. Her har barnehagelærerne en forståelse av at deres jobb er å veilede barna til å mestre de motoriske utfordringene barna støter på i uteleken slik at barna skal bli selvstendige på uteområdet.

Mitt andre funn viser til at barnehagelærerne har en forståelse om at uteområdet har en påvirkning på småbarns grovmotoriske utvikling. Gjennom uteområdets kvaliteter og miljø viser barnehagelærerne en forståelse for at småbarn har store muligheter for å utvikle sine grovmotoriske ferdigheter. Barnehagelærerne forstår at de har ansvar for å legge til rette for at barna får være ute på uteområdet, der det er rom for bevegelse og fysisk aktivitet, og å ha leker tilgjengelig for de yngste.

Mitt tredje funn viser at barnehagelærerne har en forståelse over at de har en viktig rolle i småbarns utelek, hvor småbarn trenger trygghet fra en voksen for å leke og utvikle seg på uteområdet. De viser også en forståelse om at barn trenger voksne på uteområdet, på bakgrunn av dette legger barnehagelærerne til rette for at det er nok voksne ute sammen med barna i uteleken.

Ut ifra mine undersøkelser viser barnehagelærerne at de i mindre grad har en forståelse av å arbeide bevisst med å tilrettelegge for å fremme småbarns grovmotoriske utvikling i uteleken til barna. I intervjuene fremkommer det at barnehagelærerne ikke arbeider målrettet for å sikre progresjon i småbarns utvikling eller har planlagte læringsaktiviteter sammen med småbarn for å fremme den grovmotoriske utviklingen. Med utgangspunkt i dette viser det at barnehagelærerne ikke har god nok forståelse for å vektlegge og planlegge aktiviteter for å fremme barnas grovmotoriske utvikling når de er sammen med barna ute.

Jeg håper denne bacheloroppgaven kan være med på å øke forståelsen og betydningen av å drive planlagte læringsaktiviteter sammen med de yngste barna for å fremme den grovmotoriske utviklingen i uteleken. Ikke minst håper jeg den kan hjelpe barnehagelærerne til å se muligheter for å drive planlagte pedagogiske læringsaktiviteter ute sammen med de yngste barna i barnehagen

I videre forskning bør det forskes mer på de planlagte læringsaktiviteter sammen med småbarn. Min erfaring etter å ha arbeidet med denne oppgaven er at uteleken i barnehagen har et potensiale som ikke er godt nok utnyttet.

Litteraturliste

- Askland, L. & Sataøen, S. O. (2019). *Utviklingspsykologiske perspektiv på barns oppvekst* (4. utg.). Gyldendal.
- Broberg, M., Hagström, B. & Broberg, A. (2014). *Tilknytning i barnehagen: Hva betyr trygghet for lek og læring?*. Cappelen damm akademisk.
- Christoffersen, L. & Johannessen, A. (2012). *Forskningsmetode for lærerutdanningene*. Abstrakt forlag.
- Hagen, T. L. (2015). Hvilken innvirkning har barnehagens fysiske utemiljø på barns lek og de ansattes pedagogiske praksis i uterommet. *Nordisk barnehageforskning*, 10. <https://doi.org/10.7577/nbf.1430>
- Hagen, T. L. & Lysklett, O. B. (2013) Små barn i uterommet. I S. Haugen, G. Løkken & M., Røthle (red.), *Småbarnspedagogikk: Fenomenologiske og estetiske tilnærminger*. (2. utg., s. 142-157) Cappelen damm akademisk.
- Kaarby, K. M. E. & Tandberg, C. (2019) Lek og læring i utetiden, bevegelseslek og naturfaglig utforskning?. I L. Hernes, T. Vist & N. Winger (red.) *Blikk for barn*. (s. 141-164). Fagbokforlaget
- Kaarby, K. M. E. & Tandberg, C. (2019). Ute er de, men hva gjør barn under tre år ute i barnehagen?. *Nordisk barnehageforskning*, 18. <https://doi.org/10.7577/nbf.2626>
- Kunnskapsdepartementet. (2017). *Rammeplan for barnehagen: Forskrift om rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver*. Udir. <https://www.udir.no/globalassets/filer/barnehage/rammeplan/rammeplan-for-barnehagen-bokmal2017.pdf>
- Lekhal, R., Drugli, M. B. & Buøen, E. S. (2019). *Små barns læring*. Cappelen damm akademisk
- Moser, T. (2018) Motorikk, utvikling og læring – en kort innføring i grunnleggende begreper og forståelser. I E. B. H. Sandseter, T. L. Hagen & T. Moser (red.), *Kroppslighet i barnehagen: Pedagogisk arbeid med kropp, bevegelse og helse*. (3. utg., s. 130-152). Gyldendal.

- Osnes, H., Skaug, H. N. & Kaarby, K. M. E. (2020) *Kropp, bevegelse og helse i barnehagen* (3. utg.). Universitetsforlaget. Röhle, M. (2013). Møtet med de lekende barna. I S. Haugen, G. Løkken & M. Röhle (red.), *Småbarnspedagogikk: Fenomenologiske og estetiske tilnærminger*. (2. utg., s. 121-141). Cappelen damm akademisk.
- Postholm, M. B. & Jacobsen, D. I. (2011). *Læreren med forskerblick: Innføring i vitenskapelig metode for lærerstudenter*. Høyskoleforlaget.
- Rienecker, L. & Jørgensen, P. S. (2013). *Den gode oppgaven: Håndbok i oppgaveskriving på universitetet og høyskole*. (2. utg.). Fagbokforlaget.
- Röhle, M. (2013) Møtet med de lekene barna. I S. Haugen, G. Løkken & M., Röhle (red.), *Småbarnspedagogikk: Fenomenologiske og estetiske tilnærminger*. (2. utg., s. 121-141). Cappelen damm akademisk.
- Sandseter, E. B. H. (2018) Det opplevels- og spenningssøkende barnet. I E. B. H. Sandseter, T. L. Hagen & T., Moser (red.), *Kroppslighet i barnehagen: Pedagogisk arbeid med kropp, bevegelse og helse*. (3. utg., s. 54-66). Gyldendal.
- Skarstein, T. H & Ugelstad, I. B. (2020) Outdoors as an arena for science learning and physical education in kindergarten. *European Early Childhood Education Research Journal*, 28(6), 923-938, <https://doi.org/10.1080/1350293X.2020.1836590>
- Storli, R. (2018) Bevegelseslek i barnehagens uteområde. I E. B. H. Sandseter, T. L. Hagen & T., Moser (red.), *Kroppslighet i barnehagen: Pedagogisk arbeid med kropp, bevegelse og helse*. (3. utg., s. 345-362). Gyldendal.
- Wolf, K. D. (2014) *Småbarns lek og samspill: i barnehagen*. Universitetsforlaget.

Vedlegg

Vedlegg 1: Intervjuguide

Intervjuguide:

Problemstilling: Hvordan forstår barnehagelæreren sitt arbeid med å legge til rette for grov motorisk utvikling hos de yngste barna i uteleken?

Innledningsvis:

Hvor lenge har du arbeidet i barnehage?

Hvor lenge har du arbeidet i med de yngste i barnehagen?

Planlegging og mål:

Fortell hva du legger i ordet: grov motorisk utvikling.

Fortell litt om hvilket ansvar du har i forhold til fagområdet: kropp, bevegelse, mat og helse.

I rammeplanen for barnehager står det at barnehagen skal bidra til at barna videreutvikler motoriske ferdigheter, kroppsbeherskelse, koordinasjon og fysiske egenskaper.

- Hvordan arbeider du med dette målet?

Arbeider du målrettet for å fremme den grovmotoriske utviklingen til barna i uteleken?

- Hvilke mål har dere?
- Hvordan arbeider dere for å nå disse målene?

Har dere planlagte læringsaktiviteter i uteleken til barna, som dere gjør for å fremme den grovmotoriske utviklingen? Eller arbeider du i her og nå situasjoner med småbarn i uteleken?

- Hvordan arbeider du?
- Hvordan gjennomføres læringsaktivitetene?
- Hva gjør du i her og nå tilfellene?

Ute området:

Tror du at uteområdet på en eller annen måte kan være et verktøy for å stimulere det grovmotoriske hos småbarn?

- Fortell litt om hvordan uteområdet kan påvirke?
- Hvordan mener du at uteområdet i barnehagen kan være en arena for småbarns grovmotoriske utvikling?

Når de yngste barna er ute, hvordan er bevegelsesmønsteret deres?

Hvilke steder på uteområdet oppholder de yngste seg i uteleken?

- Har du noen eksempler på hva de får utviklet i de ulike lekeområdene?

Voksenrollen:

Hvordan opplever du uteleken sammen med småbarn?

Hva gjør du for at småbarn skal få utviklet grovmotorikken i uteleken?

Hva mener du er viktige forutsetninger for at de yngste skal utvikle seg grov motorisk?

- (Eksempler: voksenrollen, motivasjon, været, årstid, utemiljøet osv.)

Hvordan arbeider dere med voksentettheten i uteleken?

- Hvordan fordeler dere de voksne på uteområdet?

Annet:

Er det noe annet du ønsker å fortelle som du ikke har hatt mulighet til?

Vedlegg 2: Informasjonsskriv

Vil du delta i undersøkelsen til bachelorprosjektet ”[Småbarns grovmotoriske utvikling i uteleken]”?

Hei! Mitt navn er Dagrund Helland, og er student ved Høgskulen på Vestlandet.

Dette er et spørsmål til deg om å delta i undersøkelsen til et bachelorprosjekt hvor formålet er å få en forståelse for hvordan en barnehagelærer arbeider med den grovmotoriske utviklingen på småbarnsavdelingen i uteleken. I dette skrivet gir vi deg informasjon om målene for prosjektet og hva deltakelse vil innebære for deg.

Formål

Bacheloroppgaven har som formål å få en forståelse for hvordan barnehagelæreren arbeider med å legge til rette for den grovmotoriske utviklingen på en småbarnsavdeling i uteleken i barnehagen. Fra småbarn begynner i barnehagen til de skal begynne på skolen skjer det stor utvikling i et barns liv. Jeg er interessert i å få innsikt i barnehagelæreren sine tanker og erfaringer rundt småbarns grovmotoriske utvikling og hvordan dette legges til rette for ute i uteleken.

Problemstillingen som skal forskes på er formulert slik: Hvordan forstår barnehagelæreren sitt arbeid med å legge til rette for grov motorisk utvikling hos de yngste barna i uteleken?

Hvem er ansvarlig for forskningsprosjektet?

Høgskulen på Vestlandet er ansvarlig for prosjektet.

Hvorfor får du spørsmål om å delta?

Du er en av tre som er trukket ut til å delta på intervju på bakgrunn av at du arbeider på en småbarnsavdeling og på bakgrunn av dette forhåpentligvis har tanker og erfaringer med å legge til rette for grov motorisk utvikling sammen med småbarn i uteleken deres.

Hva innebærer det for deg å delta?

Hvis du velger å delta i prosjektet, innebærer det at du deltar på et intervju. Det vil ta deg ca. 45 minutter. Intervjuet vil inneholde spørsmål om: hvordan du arbeider med den grovmotoriske utviklingen med de yngste i barnehagen ute, planleggingsarbeid og målsettinger, voksenrollen og uteområdets påvirkning.

Dine svar i intervjuet vil bli notert ned underveis i intervjuet og det vil bli utarbeidet et notat i etterkant av intervjuet.

Det er frivillig å delta

Det er frivillig å delta i prosjektet. Hvis du velger å delta, kan du når som helst innen gitt frist, trekke samtykket tilbake uten å oppgi noen grunn. Alle data fra deg vil da bli slettet. Det vil ikke ha noen negative konsekvenser for deg hvis du ikke vil delta eller senere velger å trekke deg.

Ditt personvern – hvordan vi oppbevarer og bruker dine opplysninger

Vi vil bare bruke opplysningene om deg til formålene vi har fortalt om i dette skrivet. Vi behandler opplysningene konfidensielt og i samsvar med personvernregelverket. Undersøkelsen vil ikke samle inn personopplysninger, og datamateriale vil anonymiseres, slik at ingen deltakere er gjenkjennbare i den endelige oppgaven.

- De som vil ha tilgang ved Høgskulen på Vestlandet er student Dagrun Helland og veileder Bendik Sierra.
- For å sikre at ingen uvedkommende får tilgang til personopplysningene vil jeg erstatte navn med fiktive navn.

Du som deltaker vil ikke kunne bli gjenkjent i bacheloroppgaven, da det bare er det samlede datamaterialet fra 3 intervjuer som vil bli brukt for å finne svar på problemstillingen.

Prosjektet vil ikke behandle personopplysninger

Prosjektet vil ikke innhente og behandle personopplysninger. Prosjektet vil etter planen avsluttes 25. mai 2023. Eventuelt trekk av samtykke for å delta, må gjøres innen denne datoen.

Hvis du har spørsmål til studien, ta kontakt med:

- Høgskulen på Vestlandet ved Bendik Sierra.

Med vennlig hilsen

Bendik Sierra
Høgskolelektor
Veileder

Dagrun Helland
Student

Vedlegg 3: Samtykkeskjema

Samtykkeerklæring

Jeg har mottatt og forstått informasjon om prosjektet småbarns grovmotoriske utvikling ute og jeg (sett kryss i ruten som stemmer):

- Samtykker til å delta i prosjektet
- Samtykker ikke til å delta i prosjektet

Jeg samtykker til:

- å delta i intervju

Jeg samtykker til at mine opplysninger behandles frem til prosjektet er avsluttet.

NB! Prosjektet skal ikke behandle personopplysninger, og derfor skal dette informasjonsskrivet ikke signeres!